

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
2019-2020

תואר: MA
ד"ר גליה פלוטקין עמרמי
סמסטר א'
יום ד', 12-14
דוא"ל: plotking@bgu.ac.il

כיצד "נולדות" הגדרות דיאגנוסטיות וחברתיות חדשות ומסומנת חריגות הנורמה? מהי משמעותן של קטגוריות אלה במרחב החינוכי? כיצד הן מעצבות את סיפורי החיים של הנושאים אותן וקרוביהם? הקורס המוצע מבקש להתמודד עם השאלות האלה על ידי בחינת גורמים תרבותיים, היסטוריים ופוליטיים אשר השפיעו על הופעתן של קטגוריות שונות, כגון, הפרעת קשב וריכוז, לקויי למידה, אנורקסיה, הומוסקסואליות, טרנסגנדר. בהתבסס על ניתוח ראיונות עומק עם האנשים המוגדרים באמצעות קטגוריות שונות, נחקר את השפעתן של ההגדרות על זהותם של האנשים ונבחן את הקשרים בין החוויה האישית, השיחיים המקצועיים (פסיכולוגיופסיכיאטרי), תפיסות והנחות תרבותיות אודות העצמי, נורמה ופתולוגיה, רווחה נפשית, רוע, זהות מינית, יופי.

How are new diagnosis and social definitions "born" and the deviation from a norm is marked? What are the meanings attributed to the categories within the educational context? How do they shape the life stories and personal identities of their bearers? The proposed course will address these questions. We will investigate cultural, historical and political factors that influenced the appearance of various categories, such as learning disabilities, ADHD, anorexia, homosexuality and transgender. Based on analysis of the in-depth interviews with categorized individuals we will focus on the effects of the definitions on their identity and explore the relations between personal experience, professional discourses and cultural premises about self, normalcy and pathology, psychological well-being, good and evil, sexual identity, and beauty.

הדרישות והרכב הציון בקורס

1. נוכחות וקריאה שוטפת של חומרי הקורס - 10%
2. ביצוע ראיונות עומק עם האנשים המוגדרים באמצעות הקטגוריות הנלמדות, ניתוח הראיונות לאור הכתיבה התיאורטית והצגתם בכיתה - 20%
4. כתיבת עבודה מסכמת - 70%.

רשימה ביבליוגרפית לפי נושאי הקורס:

הקטגוריזציה של אנשים ומדיקליזציה של הנפש

Conrad, P. (2007) Medicalization: Context, Characteristics, and Changes in *The Medicalization of Society: On Transformation of Human Conditions into Treatable Disorders*. pp. 3-23. Baltimore: The Johns Hopkins University Press

האם זה אמיתי?

Hacking, J. (1995). Is It real? in *Rewriting the Soul: Multiple Personality and the Science of Memory*, pp.8-21, Princeton University Press.

הולדתן של הקטגוריות: מבט היסטורי

Conrad, P. & Schneider, W. (Eds.) (1985). Medical Model of Madness: The Emergence of Mental Illness. In *Deviance and Medicalization: From Badness to Sickness*. Pp. 38-72. Philadelphia: Temple University press.

*פוקו, מ. 2005 (1969). "היווצרות המושאים" מתוך *ארכיאולוגיה של הידע*, עמ' 41-51. הוצאת רסלינג.

נרטיבים מקצועיים בהקשרים פוליטיים: המקרה של טראומה

ויצטום, א., גודמן, י. שלו, א. (1996). הפרעה פוסט-טראומטית: מציאות או דמיון? תמונת מצב משנות התשעים, *שיחות*, י"א, (1), 19-26.

ברונר, ז'. (2003). הלם אנגלי: תאונות רכבת, מומחים רפואיים ודיני נזיקין בבריטניה של שלהי המאה ה-19. מתוך *טכנולוגיות של צדק: משפט, מדע וחברה* (בעריכת שי לביא), עמ' 89-122. הוצאת רמות.

הרמן, ג'. (1994). *טראומה והחלמה*. עם עובד.

Kirmayer, L. (1996) *Landscapes of Memory: Trauma, Narrative, and Dissociation. Tense past: cultural essays in trauma and memory*. Antze & Lambek (Eds), Routledge, New York

מדיקליזציה ורה-מדיקליזציה: הומוסקסואליות כמקרה בוחן

Conrad, P. (2007). Continuity: Homosexuality and the Potential for Remedicalization in *The Medicalization of Society: On Transformation of Human Conditions into Treatable Disorders*. pp. 97-117. Baltimore: The Johns Hopkins University Press

Conrad, P. & Markens, S. (2001). Constructing the 'gay gene' in the news: optimism and skepticism in the US and British press. *Health*, 5 (3): 373-400

Conrad, P. & Schneider, J. (1992). Homosexuality: From Sin to Sickness to Life-style in *Deviance and Medicalization: From Badness to Sickness*, pp. 172-214. Temple University Press.

ידע מקצוע ונרטיבים תרבותיים: אנורקסיה במרחב הישראלי

גולדין, סיגל (2002). אנורקסיה בישראל או "אנורקסיה ישראלית"? כמה הערות על "תסמונת תלוית תרבות" בהקשר גלוקלי. *סוציולוגיה ישראלית*, ד(1), עמ' 105-141.

Brumberg, J. Joan (2001). *Fasting Girls: The Emergence of Anorexia Nervosa as a Modern Disease*. Harvard University Press.

Brumberg, J. Joan. From Psychiatric Syndrome to "Communicable" disease: The case of Anorexia Nervosa, pp. 134-154

לקויי למידה: רב קוליות של הגדרה

קצ'רגין, ע'. (2014). "מישויות קליניות לתופעה חברתית: הזמנה לניתוח השיח של לקויות למידה בישראל. *סוציולוגיה ישראלית* (2):

Katchergin, O. (2016). The DSM and learning difficulties: formulating a genealogy of the learning-disabled subject. *History of Psychiatry*. 27(2) 190–

Katchergin, O. (2012). Between Negative Stigma (Cultural Deprivation) and Positive Stigma (Learning Disability): The Historical Development of Two Special Education Tracks. *Culture, Medicine & Psychiatry*. (36): 879-711

פופליזציה של ADHD: הקשרים וגורמים

Conrad, P. (2007) Expansion: From Hyperactive Children to Adult ADHD. In *The Medicalization of Society: On Transformation of Human Conditions into Treatable Disorders*. pp. 46-70. Baltimore: The Johns Hopkins University Press

Conrad, P., & Bergey, M. R. (2014). The impending globalization of ADHD: Notes on * the expansion and growth of a medicalized disorder. *Social science & medicine*, 122, 31-43. -

אנשים עם מוגבלויות: מודלים של אחרות חברתית בהתפתחות היסטורית

מור, ש, זיו, נ., קנטר אץ, איכנגרין, א, מזרחי, נ. (2016). *למודי מוגבלות מקראה*. ירושלים: מכון ון ליר.

פרקי מבוא: "לימודי מוגבלויות בעברית – שדה אקדמי בהתהוות, עמ' 11-57

סום שייקספיר "המודל החברתי של מוגבלות", עמ' 91-102

מייקל אוליבר "מתוף פוליטיקה של ההנכיה: גישה סוציולוגית", עמ' 57-82

טרנסג'נדר: הופעת הקטגוריה

Pearce, R. , D. L. Steinberg, Moon, I., (2018). Introduction: The emergence of 'trans'. *Sexualities*

Shapiro, J. (1991) *Transsexualism: Reflections on the persistence of gender and the mutability of sex*.

סטיגמה, חוויה וזהות

ספקטור-מרזל, ג. (2008) הסיפור של זהות או הזהות של הסיפור. שבילי המחקר, 15 : 18-26

גופמן, א. (1983). סטיגמה. הוצאת רשפים.

Yang, L. Hsin, et al. (2007). Culture and stigma: adding moral experience to stigma theory. *Social science & medicine* 64 (7): 1524-1535.

סטיגמה והורות

Francis, A. (2012). Stigma in an era of medicalisation and anxious parenting: how proximity and culpability shape middle-class parents' experiences of disgrace. *Sociology of Health & Illness*, 34, 927–942

Fleischmann, A. (2005). The hero's story and autism: Grounded theory study of websites for parents of children with autism. *Autism* 9 (3): 299-316

הפרעה נפשית וקריירה מוסרית

Aneshensel, C. S (2013). Mental illness as a Career: Sociological Perspectives. In *Handbook of the Sociology and Social Research*. C.S. Aneshensel et al. (eds.), pp. 603-620.

ראיון נרטיבי

ספקטור-מרזל, 2012. הסיפור אינו כל הסיפור : תעודת זהות הנרטיבית. *מגמות*, מח (2) : 150-227.

ספקטור מרזל. מנגנוני ברירה בטענה של זהות סיפורת : מודל פרשנות נרטיבים.

ניתוח ראיונות – מקרי בוחן

Watson, N. (2002). Well, I Know this is Going to Sound Very Strange to You, but I Don't See Myself as a Disabled Person. *Identity and disability*, 17(5): 509-527.

Gooldin, S. (2008). Being anorexic. *Medical anthropology quarterly*, 22(3), 274-296.
Holt, M. & Griffin, C. (2003). Being gay, Being straight and being yourself: Local and global reflections on identity, authenticity and the lesbian and gay scene. *European Journal of Cultural Studies*, 6 (3): 404-425.

Fleischmann, A. (2005). The hero's story and autism: Grounded theory study of websites for parents of children with autism. *Autism* 9 (3): 299-316

Hallerod, S.L. H at al. (2015) Experienced consequences of being diagnosed with ADHD as an adult – a qualitative study. *BMC Psychiatry*

Heidi M. Levitt & Maria R. Ippolito, (2014). Being Transgender: The Experience of Transgender Identity Development. *Journal of Homosexuality* (61)